

AdRem

Nummer 3

maart 2018

iSucculenta" Afdeling iDe Achterhoek"

Opgericht september 1975

Verenigingsavonden:

Iedere tweede donderdagavond van de maand in "**Kruidenhof te Mal-lum**" In Eibergen.
Aanvang 20 00 uur.

Contributie:

Lidmaatschap € 15,00 per jaar. Te voldoen op bankrekeningnummer IBAN NL09RABO0356715841 t.n.v. Cactusvereniging "De Achterhoek".

Naast de contributie voor de afde-ling, moet er ook nog € 27,00 con-tributie aan de landelijke vereniging "**Succulenta**" betaald worden.

Redactie:

Henk Viscaal.

Informatie:

Voor informatie over de vereniging kunt u op de hiernaast staande adressen terecht, of op de vereni-gingsavonden zoals hierboven vermeld staat.

Bestuursleden:

Voorzitter:

H.W. Viscaal,
Brinklaan 31,
7261 JH Ruurlo.
0573 452005

Secretaresse:

A. Heijnen,
Kuipersweg 9,
7107 BC Winterswijk.
0543 564314

Penningmeester:

D. Hoogstraten,
Rozenkamp 8,
7151 VN Eibergen.
0545 472778

Leden:

T. Welman,
Julianastraat 17,
7161 CP Neede.
0545 295813

J. Hardiek,
M. Krusemanstraat 122,
7513 HM Enschede.
053 4301499

AdRem

JAARGANG 38 NO 3 MAART 2018

WAT ER WEER ALLEMAAL AAN DE HAND WAS

Vorige keer schreef ik nog over het weer; “Wie weet wat er nog gaat komen.” Dat had ik nooit mogen schrijven, want het lijkt wel of de weergoden dit gehoord c.q. gelezen hebben. Wat een afschuwelijk naar, koud weer. We hebben zelfs een wandeling op de donderdagochtend afgezegd omdat we niet bevroren terug wilden komen.

Het enige voordeel is dat de zon erg veel schijnt en op die manier zorgt dat er in het voorjaar weer erg veel knoppen zullen zijn. Ik kan de kas nog steeds rond de 10 °C houden. Jammer dat het huis van de buren nog steeds erg veel licht tegen houdt. Dat zou met de zonneshij van nu een hoop stoken schelen.

Het is nu echter te onaangenaam om lang in de kas te werken, dus moet ik nog even geduld hebben om aan de slag te kunnen gaan. De vierkante potten die inmiddels in gebruik zijn geven toch een geordender beeld dan wanneer alles in ronde potten staat. Ik was echter al zo gewend aan de plek waar de planten stonden dat het nu soms een hele zoekerij wordt waar de plant gebleven is. Gelukkig heb ik een redelijke maat van kas anders zou er met het zoeken te veel tijd gemoeid zijn.

Momenteel druk bezig met de naamgeving van de gymnocalyciums. Verbazingwekkend hoeveel informatie je in korte tijd bij elkaar krijgt. Wel jammer dat er in de afdeling niemand is die zich hier bij zou willen aansluiten. Soms krijg ik het gevoel dat de naamgeving van onze planten een besmet onderdeel is van onze hobby. Mijn plezier is er echter niet minder om.

Na onze jaarvergadering ging er volgens mij een zucht van verlichting door de gemoederen omdat alles bij het oude was gebleven en dat er geen nieuwe bezems zijn die zoals het gezegde heet “schoon vegen”. En zoals ik in mijn vorige stukje al schreeft: “Het zijn stuk voor stuk bestuursleden die voor het leven benoemd zijn.”

H.V.

PLANT VAN DE MAAND

COPIAPOA LAUI

Bij ons bezoek aan Chili in 2011, met de mannengroep toen nog, stond dit plantje op de lijst van te zoeken planten. Het is een van die plantjes die je haast niet kunt vinden, totdat je er bij toeval meestal een ziet en dan weet hoe je moet kijken. Op de vindplaats bleek het vol te staan met hele kussens van deze planten en het was een hele toer om niet op de planten te gaan staan, zo vol stond het er mee. Daarna hebben we ook nog op diverse andere plaatsen hele clusters van *Copiapoa laui* gevonden. In de natuur steken alle kopjes van de planten nog maar net

boven de grond uit en zijn vaak niet groter dan 1 tot 2 cm Ø. Voeg daar de kleur van de plantjes in de natuur bij en het zoeken wordt ineens een stuk moeilijker. Het geeft natuurlijk wel een zeer tevreden gevoel wanneer een dergelijk plantje uiteindelijk toch gevonden wordt. Toen de kans zich voor deed heb ik zelf ook een plantje aangeschaft. Eerst op aarde, later op bims gezet. De plant ging toen ineens veel beter groeien en na verloop van tijd heb ik zelfs de bloei mogen bewonderen. De plant is momenteel behoorlijk aan het spruiten en na verloop van tijd zal er bij mij ook zo'n mooie cluster op het tablet staan.

De plant is genoemd naar de bekende cactusjager; Alfred Lau. Ook dit aantrekkelijk plantje is niet aan de naamsveranderingen ontkomen en ging tot 1980 als *Copiapoa hypogea* subsp. laui door het leven tot Lothar Diers het plantje als *Copiapoa laui* beschreef. Zoals op de foto's te zien is, is het een aantrekkelijk plantje dat overdadig kan bloeien. Ook bij mij in de kas heeft hij dit jaar regelmatig bloemen voortgebracht en zelfs een van de uitlopers heeft het afgelopen jaar voor de eerste keer gebloeid. Hopelijk doorstaat hij mijn overpotwoede en gaat dit jaar weer rijkelijk bloeien.

H.V.

FOTOGALERIJ

EEN DAGJE CHILI

Dag 6: Huasco - Caldera 1-10

Wanneer Joke warm water vraagt voor de koffie voor tussen de middag ruiken we geroosterd brood. Dit bleek een gratis ontbijt voor ons te worden. De nog steeds onsmakelijk uitziende hulp wilde ons dit in rekening brengen. De eigenaresse van de bed & breakfast wilde dit niet en gaf het gewoon aan ons. Het smaakte geweldig, zeker toen we wisten dat het gratis was. Gisteravond hadden we besloten om de kustroute te volgen. Wat een verbazing wanneer ik in de richting van de 5 rijdt. Snel omgekeerd en via Huasco Bajo naar de kustroute. Dit is eigenlijk de weg waarvan ik gisteren dacht dat we daar op zaten. Na een klein stukje gereden te hebben maken we de eerste stop om wat leuke rotsformaties met de zee op de achtergrond te fotograferen. Natuurlijk weer een aantal vogeltjes, waarvan er een boven op een cactus zeker gefotografeerd moet worden. Dan weer door want er moeten dit maal toch copiapoa's gescoord worden. Al snel zien we de eerste clusters van copiapoa's. En letten we bij de vorige reis alleen op de rechterkant van de weg op zoek naar planten. Dit keer bleken er ook tot bijna aan de oceaan cactussen te groeien. Je valt hier van de ene verbazing in de andere. Joke weet niet wat ze ziet en raakt er haast niet over uitgepraat. Niet alleen grote planten, maar ook kleinere. In dit geval een eriosyce. "Spekkoper". Bij de tweede stop eindelijk gevonden waar ik gisteren op gehoopt had. Je blijft hier fotograferen. We zitten nu midden in het nationale park "Llanos de Challe". Dan rijden we door naar het vissersdorp Carrizal Bajo. Aan vogels ook hier weer geen gebrek en wilde ik even de zwarte

scholekster als bijzonderheid noemen. Eveneens geen gebrek aan pelikanen die op de rotsen zaten of in het water zwommen. Trouwens de boten op het strand leveren een kleurrijk schouwspel. Dan door naar het volgende vissersdorp, Puerto Viejo. Voor we hier aankomen levert de in bloei staande woestijn een adembenemend schouwspel op. Er staat hier een behoorlijke wind en Joke moet nog een keer over de vangrail heen om een weggewaaid kaart van Chili terug te halen. Het waait zo hard dat de sporen in het zand al weer bijna gewist zijn als ze weer bij de auto is. Iets buiten het dorp maken we opnames van schitterende geërodeerde formaties in het zandsteen. We genieten volop maar moeten na een eind rijden omkeren want de weg houdt hier op. Voor het eerst zien we hier de roodpoot aalscholver, een zeer bijzondere vogel, zeker voor ons. We rijden dan door naar ons hostel in Caldera. De receptioniste blijkt een Francaise te zijn, was dus goed mee te praten. We lopen nog een stukje in de richting van de haven en lopen de pier op. Er wordt hier door de jeugd volop gezwommen. Bij een plein genieten van de geweldig mooie mozaïeken die daar te bewonderen zijn. Bij een Mexicaans restaurant laten we ons getooid met een sombrero vereeuwigen. De maaltijd was goed, maar veel te veel. Hier ontdekte ik ook wat ik in Huasco verkeerd had gedaan met de creditcard. Terug in het hotel maken we ons verslag van de afgelopen dag en zetten we de foto's om naar de harde schijf. We hebben een geweldig mooie dag gehad en gaan met een tevreden glimlach slapen.

H.V.

PUZZEL

1	2	3		4	5		6		7		8	9	10	11
12			13				14	15			16			
		17			18	19				20				
21	22		23	24				25	26			27		
28		29		30			31		32		33		34	
	35		36		37			38		39		40		
41				42		43			44				45	
		46			47					48				
49	50		51			52		53		54				55
56		57		58				59	60			61		
		62	63				64		65		66		67	
	68				69			70		71		72		
73				74		75			76		77		78	
79					80		81			82		83		
84				85					86					

HORIZONTAAL

1 zoogdier, 4 deel van een boom, 7 kort aanraken, 12 vis, 14 Europeaan, 16 jongensnaam, 17 onderofficier, 18 windrichting, 20 kaste, 21 oude lengtmaat, 23 schuin toelopend, 25 bergweide, 27 te dien einde, 28 mannelijk dier, 30 vruchtbaar makende stof, 32 Bijbelse naam, 34 daar, 35 voorzetsel, 37 verlichting, 39 earth observing system, 41 lange paal, 43 verliespartij, 46 groep mensen, 48 Spaanse vrijheidsbeweging, 49 waterstand, 51 huishoudelijk hulpmiddel, 54 steensoort, 56 vis, 58 plaats op de Veluwe, 59 halm, 61 Rot-

VERTICAAL

1 bouwland, 2 water in Brabant, 3 voor, 4 selenium, 5 warme streken, 6 snijwerktuig, 7 geheel de uwe, 8 huisdier, 9 bergplaats, 10 slot, 11 onderdanig, 13 huisraad, 15 bevel, 19 herkauwers, 20 vuiligheid, 22 ver in de tijd, 24 deel van de dag, 26 briefaanhef, 29 water in Nederland, 31 muts, 33 maalgebouw, 36 verdragsorganisatie, 38 Nederduits, 40 duivel, 41 stukje hout, 42 kleine kerk, 44 daar, 45 strelen, 47 plaats op Sumatra, 50 familielid, 52 getal, 53 rondhout, 54 gewas, 55 deel van de stamper, 57 zekerheid, 60 reeds, 63 achternaam

terdamse vervoersmaatschappij, 62
aantal te drukken werken, 65 stuk stof,
67 niet erkend, 68 plaats in Japan, 69
meisjesnaam, 71 zeepwater, 73 groet,
75 brilslang, 77 opgeworpen hoogte, 79
politieke richting, 81 standaard, 83 wa-
ter in Zuid-Holland, 84 zoals, 85 grote
plaats, 86 lastdier

van een bekende beer, 64 herkauwer,
66 kooktoestel, 68 de edelen, 70 eigen-
waarde, 72 beroemde voetballer, 73
vogel, 74 soort onderwijs, 76 woonboot,
78 kade, 80 heilige, 82 familielid

Onder de inzenders van de goede oplossing van de puzzel wordt een plantje verloot.

Grote leeuwenklauw

TWEE HOBBY'S GEMAKKELIJK TE COMBINEREN

We gaan ook deze maand door met drie planten van onze eigen flora.

Als eerste malrove (*Marrubium vulgare*) uit de lipbloemigenfamilie (*Lamiaceae*). Het is een vasteplant die in Nederland op de rodelijst staat. De plant komt van oorsprong uit de Middellandse zee gebiedt. Deze tot 60 cm hoge plant bloeit van juni tot in de herfst met lila bloemen. De plant komt voor in Nederland op open stikstofrijke grond in de duinen en op kalkrijke grond in Zuid-Limburg. De plant wordt nog steeds in hoestbonbons verwerkt, dit deden de oude Egyptenaren ook al. In delen van Engeland wordt het in bier verwerkt. De betekenis van marrubium is niet bekend maar vulgare betekent gewoon.

De tweede is de grote leeuwenklauw (*Aphanes arvensis*) uit de rozenfamilie (*Rosaceae*). Het is een 1 jarig plantje die in Nederland ook op de Rodelijst staat en nog steeds afnemend is. Het plantje wordt tussen de 2 en 20 cm hoog en heeft blauwachtige blaadjes. De groene bloemen verschijnen tussen mei en augustus. Het plantje komt voor op vochtige, voedselrijke, kalkrijke zanderige kleigrond. Het bloempje heeft geen kroonblaadjes. Aphanes komt uit het Grieks en betekent onzichtbaar en arvensis betekent veldbewoner.

De derde is deze maand het muizenstaartje (*Myosurus minimus*) uit de ranonkelfamilie (*Ranunculaceae*). Ook deze plant wordt tussen de 2 en 20 cm hoog en heeft een rozet. Het plantje bloeit in mei en heeft geelgroene bloempjes. De kruisbestuiving vindt plaats door kleine vliegen en muggen maar vaak vindt ook zelfbestuiving plaats. Het plantje komt voor op vochtige tot natte

grond. Zoals bij drinkplaatsen waar tijdelijk water staat, vooral op klei. Hij is plaatselijk algemeen zoals in Friesland, rond het IJsselmeer en op Walcheren elders zeldzaam. Myosurus komt uit het Grieks en betekent muis en minimus betekent klein.

Het voorjaar komt er aan dus voor ons weer de mooie tijd , ook om onze inheemse flora te zoeken en te bekijken. Tot de volgende maand.

Jur

CHELONE OBLIQUA

In het midden van de 80er jaren gingen mijn ouders verhuizen naar een woning met een kleinere tuin dan ze voorheen hadden. Die tuin kon nog wel wat planten gebruiken. Dus ben ik in mijn tuin planten gaan delen die mee konden naar de nieuwe tuin. Met de auto met daarin een paar kratten met planten moest er eerst nog getankt worden in Duitsland. We gingen meestal via Duitsland naar mijn ouders. Bij het tanken keek de mevrouw van de “Tankstelle” achter in de auto en zag daar de verzameling planten waar ze zeer verrukt over was. Ik bood haar aan wat planten uit te zoeken voor haar tuin, er was genoeg voor handen. Nadat ze wat planten uitgezocht had moest ik mee naar haar tuin en daar wat uitzoeken. Mijn oog viel op de schildpadbloem. En sinds die tijd staat deze in mijn tuin en in de database als de plant van de “Duitse mevrouw”.

Chelone obliqua heb ik nu dus zo'n 35 jaar in bezit. Ook deze schildpadbloem had ik net als de scharnierbloem van de vorige maand, verbannen naar de groencontainer. Ik was uitgekeken op de plant en had het gehad met om de 4 jaar opnemen, scheuren en weer uitplanten. Toch kon ik het niet over mijn hart verkrijgen om een plant met zo'n geschiedenis weg te gooien. Dus na 2 dagen groencontainer staat ze weer heerlijk in de border tussen de anderen planten. *Chelone* is een plant uit de helmkruidfamilie (*Scrophulariaceae*) waartoe ook de vlinderstruik, de toorts en penstemon behoort. Ze is inheems in Noord-Amerika (Tennessee, zuidelijk tot Florida en Mississippi). Ze groeit in vochtige bossen tussen moerascipressen. *Chelone* wordt afhankelijk van de soort 60-90 cm hoog en bloeit vanaf juli tot in september met paarse, roze of witte bloemen. Ook van *Chelone obliqua* heb ik een variëteit aangeschaft, *Chelone obliqua* 'Pink Turtle'. *Chelone* heeft haar naam te danken aan de bloem die op de kop van een schildpad schijnt te lijken. Maar daar is ook alles mee gezegd. Zo langzaam als een schildpad vooruit gaat doet de schildpadbloem niet. Zij maakt met haar ondergrondse uitlopers in korte tijd een flinke ruimte vol. Ze moet het dan wel naar haar zin hebben. Ze kan in de volle zon staan als de bodem niet te droog is. Het liefst staat ze in de halfschaduw met een vochtige bodem met zo nu en dan wat mest voor een goede bloei. Het mooie aan haar is dat ze in weer en wind rechtop blijft staan, je hoeft er niet naar om te kijken. Pas in het vroege voorjaar snijd ik de uitgebloeide bloemen tot iets boven de grond af.

MET EEN BOEKJE IN EEN HOEKJE

Wanneer je bezig bent met de naamgeving bij het geslacht *Gymnocalycium* kom je regelmatig de naam Schütz tegen. U begrijpt het al; mijn interesse is gewekt en bij Dr. Gutte in Berlijn heb ik het boek besteld om mij verder te kunnen verdiepen in het geslacht. Zoals u op het titelblad van het boek kunt zien, het gaat over “Die Gattung *Gymnocalycium*” door Bohomil Schütz. Leuk detail over het boek is dat de liefhebbers het boek graag in het Duits vertaald wilden zien, terwijl het originele manuscript in het Duits was.

De inleiding behandelt een aantal inzichten over het geslacht. Tevens wordt er een stukje geschiedenis gegeven. In hoofdstuk 3 wordt echt ingegaan op de geschiedenis van het geslacht. We gaan dan verder met een behandeling van de biotopen waar het geslacht voorkomt en

dan wel de landen in Zuid-Amerika waar we *Gymnocalycium*s kunnen vinden. Vervolgens gaan we ons wijden aan de verzorging van de planten waarbij aspecten als planten op aarde, hydrocultuur, water geven, vermeerdering, enten, seizoenseigenschappen, groeiplek en luchtvochtigheid.

Dan komt een onderwerp dat de meesten bezig houdt; de juiste naamgeving. Logisch vervolg hierop is dan ook de verschillende indelingen die in de loop der tijden door diverse mensen zijn opgesteld.

We krijgen dan de indeling van het geslacht zoals door Schütz is opgesteld. (Misschien wel leuk om daar een aantal artikelen in AdRem aan te wijden).

De indeling van Schütz is gebaseerd op de vorm van de vrucht en de kenmerken van de zaden en ook de grootte van de planten speelt hier een rol. Er wordt hier zelfs het idee geopperd om een verzameling zaden aan te leggen.

We komen dan aan het gedeelte waar in alfabetische volgorde de afzonderlijke exemplaren binnen het geslacht behandeld worden. Bij iedere beschrijving wordt de eerste beschrijving van de planten gegeven en wordt vervolgens bij deze beschrijving een commentaar gegeven. Hierin worden een aantal bijzonderheden van de planten gegeven. Wanneer alle planten behandeld zijn krijgen we een lijst met de diverse veldnummers van mensen die *Gymnocalycium*s in de natuur verzameld hebben. Het boek besluit dan met een literatuurlijst waarbij ik onze eigen *Succulenta* mis, want ook hierin zijn toch regelmatig nieuwbeschrijvingen gepubliceerd.

Voor de mensen die in dit geslacht geïnteresseerd zijn is dit boek zeer zeker aan te raden.

H.V.

ONDER ONS GEZEGD

Verslag van de jaarvergadering op donderdag 8 februari. Het jaarverslag en financieel verslag worden met applaus goedgekeurd. In de kascommissie zitten Gerda te Veldhuis en Piet Hoogers. Zij hebben alles nageplozen en het in orde bevonden, het zag er keurig uit. Volgend jaar bestaat de kascommissie uit Piet Hoogers en Karel Zaunbrecher. Bestuursverkiezing: Diddy Hoogstraten en Jurrie Hardiek zijn aftredend en herkiesbaar, ze worden weer voor 3 jaar benoemd. Henk zegt: "We kunnen het bestuur net zo goed voor het leven benoemen".

Na de pauze en dit officiële gedeelte laat Diddy plaatjes zien en vertelt het een en ander van haar tuinreis naar Engeland, die ze in 2017 gemaakt heeft. Ze is geweest naar "Cotswolds", deze reis ging uit van "Garden Tours". Veel oude huizen, het zijn echte monumenten, velen gebouwd van gele Cotswold stenen. Bij deze huizen zijn prachtige, meest particuliere, tuinen. De meeste eigenaren zijn rijk, anders is dit ook niet te onderhouden.

Volgende maand moeten we ook het lenteweekend voorbereiden, in april is Diddy met vakantie.

Annie

Malrove

AGENDA

Uitnodiging voor de bijeenkomst op donderdag 12 april 2018 in de “Kruidenhof te Mallum” in Eibergen.

Aanvang 8 uur.

Agenda:

Opening. Mededelingen. Ingekomen stukken.

Lezing Peter van Steijn.

Pauze en verloting.

Vervolg lezing.

Rondvraag en bespreking lenteweekend.

Sluiting.

Agenda 8 maart:

Opening. Mededelingen. Ingekomen stukken.

Lezing Ludwig Bercht.

Pauze en verloting.

Vervolg lezing.

Rondvraag.

Sluiting.

Met vriendelijke groeten en tot ziens,

Het bestuur.

Jaarprogramma 2018

11 Januari	Henk Viscaal lezing Chili 2017
8 Februari	Jaarvergadering + Diddy Hoogstraten.
8 Maart	Lezing Ludwig Bercht.
12 April	Peter van Steijn.
3 Mei	Geert Bourgonje. (In Neede)
5/6 Mei	Lenteweekend.
26 Mei	Cactusreisje.
14 Juni	Tuinbezoek Jur Hardiek.
12 Juli	Tuinbezoek Piet Hoogers.
Augustus	Vakantie.
13 September	Gert Ubink lezing.
11 Oktober	Ruilavond.
8 November	Gastpreker.
13 December	Praat / Spel ? Fotoavond.

OPEN DAG

ZATERDAG 2 JUNI 2018

Mijnsherenweg 20
1433 AS Kudelstaart

Tel. 0297 326880
Fax. 0297 343089

Inhoud

Wat er weer allemaal aan de hand was	35
Plant van de maand	36
Fotogalerij	37
Een dagje Chili	38
Puzzel	42
Twee hobby's gemakkelijk te combineren	44
Steengoed	46
Met een boekje in een hoekje	48
Onder ons gezegd	49
Agenda	50